

het weekeinde van...

DOOR HARRY MURÉ

MAASTRICHT – Hij heeft wat van een zwarte loper. Door elkaar gewaaiide plukken haar, quasi nonchalante tred en een soort blijmoedigheid die om de haverklap wisselt tussen verbloemde argwaan en spontane verbazing. Dat verandert rap in agressiviteit als hij lichtelijk gekromd wegduikt achter het bord, want schaken is – vermoedt hij – vooral psychologische oorlogsvoering. Het zit 'em in de manier waarop je de balpen vasthoudt om de zetten te noteren of pakweg in de uitdagende grootte van het glas bier op de hoek van het tafeltje. Maarten Strijbos uit Venlo is eenentwintig, maar hij heeft de donkere ogen van iemand die hele levens van opstandigheid, wanhoop en radeloosheid aan zich heeft zien voorbijtrekken. Daarom vindt hij schaken 'grappig'.

Tour de France, Wimbledon?
Ammehoela.

Vijf minuten voor de koningin.

Franciscus Romanusweg, Denksportcentrum Maastricht. Verhip, het bestaat. Siciliaans in het souterrain van het voormalig Sportfondsenbad. Redelijk koel, al overheerst de transpiratie bij vlagen de geur van het mentale zweet; e2 – e4 met de voeten in een bak water. Internationaal jeugdtoernooi, de toekomstige Timmans, Kasparovs en Polgars, het verzamelde intellect van de EU. Gemengd nummertje tropisch, eerste prijs tweehonderd-

vijftig gulden. Schaken vereist grote moed.

Het gaat ongeveer hetzelfde als tennis. De beste spelers worden 'geplaatst' aan de hand van een ranking die in dit geval 'rating' heet en hooguit bevattelijk is voor rekenkundige bollebozen. Maarten Strijbos staat tweede (achter Frank Kroeze uit Hengelo) en geldt als een van de grote favorieten in het veld van dit veertig kopstukken. Hij begint goed.

Snelle jongen, denkt niet lang na. Nederlands kampioen-tot-zestien geweest. Daarna nationaal zilver in duplo, categorie tot twintig jaar. Hij verzet bergen pionnen, maar de wereldtop haalt hij 'nooit van zijn leven'. Om echt goed te worden moet je zes uur per dag aan de sport besteden. Houdt geen paard vol. Zelfs al is het van fijnbesneden hout.

Maarten die zopas een rits tentamen economie in Tilburg achter de rug heeft, ziet er na drie ronden wat warrig uit. Zo'n toernooi is er ook 'voor de gezelligheid en het sociale contact'. Vrienden onder elkaar. Na het vluggertje lekker stappen. Funest, daar komt hij nog achter. Snikheet, bloedserieus. „Talent is intuïtie,” valt hem plotseling in. „Je moet weten welke zet goed is in een bepaalde stelling.”

● Maarten Strijbos, de Limburgse Kasparov. Wapperende haardos. In de laatste partij gooit hij het op een akkoord-je met Frank Kroeze.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Dan heb je iets wat een ander niet heeft. „Bobby Fischer beschikte over talent, maar verder had hij ook helemaal niets. Alleen schaken, dag en nacht, als daar iemand gelukkig mee is...” Van Maarten mag het.

Het Europese toernooi voor spelers tot tweeëntwintig jaar is een idee van drie clubs: het Verenigd Schaakgenootschap Maastricht, de Blerickse Schaakvereniging en De Juiste Combinatie uit Stein. Toine Voncken, Steinse denkwijzer: „We zijn best een beetje trots, zo'n sterke wed-

strijd heeft Limburg nog nooit gehad.” Geknipt voor de freaks die zich willen laten zien in een sterk milieu. Schaken in Limburg is sowieso een riskante zaak. Even heel diep nadenken... o ja, Paul van der Sterren, Rudy Douven. Tussen Eijdsen en Mook zijn vijftienhonderd competitiechakers van de partij. Bedenklijk weinig voor zo'n bedachtzaam volkje. Hoe dat komt? Volgens Toine Voncken 'is de drempel te hoog'. Bezigheid voor studenten 'die veelal worden versleten als intel-

ligente mensen'. Luid protest.

Het kwik borrelt bijkans uit het glazen pijpje. Wiebelende benen onder de tafels, gefluister op de dempende vloerbedekking. De peinzers zijn niet van hun stuk te krijgen. Maarten Strijbos wint in de tweede ronde florissant van de Duitser Jens Kipper. Een memorabel duel met wisselende kansen. Later roert hij in de koffie.

Strijbos heeft een 'zekere reputatie' opgebouwd. „Ze zijn bang voor me.” Geen spootje arro-

gantie; gewoon sec en nuchter. „Dat een speler tegen je opkijkt en zenuwachtig begint te doen, dat is” – wederom – „grappig, omdat ik vind dat zo iets niet moet. Je bent allemaal mens, de een meer dan de ander.” Geeft te denken.

Internationaal meester wil hij 'nog wel worden', al doet hij alsof het hem nauwelijks interesseert. De befaamde afleidings-tactiek. „Ik ben taai in slechte stellingen en soms een beetje laks.” Grinnikend boven de koningin: „Ik geef de tegenstander

altijd nog een kans. Dat heeft weer met de gezelligheid te maken.”

Vierde partij. Maarten staat goed tegen Martin Roobol uit Barendrecht, maar verknalt zijn hele toernooi met één handgreep. Hij geeft iets weg, toren tegen paard. Foutje, verdorie.

'The morning after' oogt hij grauw. Een gezicht van belegen kaas. Dat ligt natuurlijk niet uitsluitend aan het avondje stappen. Schuiven en slaan in het zweet uws aanschijs. „Je bent wel eens bevig uitgeput, momenten dat je geestelijk totaal weg bent.” Af en toe heeft hij een half uur nodig om bij te komen. Het zijn ogenblikken van grote voldoening. „Het betekent dat je een heel mooie partij hebt gespeeld waar veel inzet.” Zoals tegen Jens Kipper.

Strijbos versus Kroeze is van nul en generlei waarde meer. Remise na acht zetten, afgesproken werk. Het zou niet mogen, maar kom, het moet ook geen obsessie worden. „Schaken heeft helaas niet de uitstraling van voetbal. Als je jong bent, denk je niet van: ah, schaken, leuk. Logisch, want je ziet de spelers alleen maar zitten.”

Joost Hoogendoorn uit Velp gaat aan de haal met de hoofdprijs. In de slotronde roffelt hij zijn concurrent Michiel Abeln onderuit, terwijl de Luxemburger Marc Huberty afhaakt met een remise-partij.

Winnaar Joost is achttien jaar, studeert economie en schaakt serieus 'omdat ik niet tegen mijn verlies kan'. Dat leverde hem de titel van open Nederlands jeugdkampioen op. „Achter het bord is het elkaar strak aankijken.” Uitblinken ervaart hij als leuk. „De mensen denken dat schakers geobsedeerd zijn” – door iets ondefinieerbaars – „maar dat is niet zo.” Het wordt pas een verslaving als je blijft winnen. Kan hij nu nog niet overzien.

Maarten Strijbos, de Limburgse Kasparov, eindigt onverhoeds in de anonimiteit. Onthutsend vijftiende.

De koning smelt. Leve de koningin.